

УДК 796.07

ЛУКІН Б. П.,

заслужений майстер спорту України,
суддя міжнародної категорії з тайландського боксу,
викладач кафедри тактичної та спеціальної фізичної підготовки
факультету № 2 Харківського національного університету внутрішніх справ;
 <https://orcid.org/0000-0002-4952-7407>;

БУРХАЙЛО В. А.,

викладач кафедри тактичної та спеціальної фізичної підготовки
факультету № 2 Харківського національного університету внутрішніх справ;
 <https://orcid.org/0000-0002-4329-9140>

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ТЕХНІЦІ ЗАСТОСУВАННЯ ЗАХОДІВ ФІЗИЧНОГО ВПЛИВУ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ ЗАСОБАМИ КІКБОКСИНГУ

У статті розглядаються актуальні питання навчання техніці застосування заходів фізичного впливу майбутніми офіцерами Національної поліції України в умовах навчання у закладах вищої освіти МВС України. Практика підготовки спортсменів-єдиноборців свідчить про те, що найбільш ефективним технічним арсеналом, який використовують правоохоронці під час сутички з правопорушником є не лише ударна техніка руками, але й – ногами. Сучасний кікбоксинг у своєму арсеналі вміщає найбільш раціональні та ефективні технічні прийоми і тактичні комбінації. Вище перелічене запозичене з класичного боксу, східних бойових мистецтв та інших «ударних» єдиноборств, у яких поєднуються одночасно удари руками та ногами. Експериментально доведено, що методика навчання техніці застосування заходів фізичного впливу курсантів закладів вищої освіти МВС України на основі базової техніки кікбоксингу є більш прогресивною на відміну від загальноприйнятої методики. Результати дослідження впроваджені у практику фізичної підготовки правоохоронців досліджуваної групи.

Ключові слова: кікбоксинг, заходи фізичного впливу, фізична підготовка, правоохоронці, методика, курсанти, службова підготовка, техніка.

Постановка проблеми. Застосування фізичної сили правоохоронцями – є крайньою мірою і передбачає використання ними контрольованих ударів, кидків, утримань, больових та задушливих прийомів у залежності від певної динамічної ситуації під час сутички із правопорушником. Вище зазначене вимагає від сучасного правоохоронця високої різнобічної службової підготовленості, що забезпечується формуванням необхідними для виконання завдань за призначенням професійними компетенціями [1].

Слід зауважити що наданий момент створилися несприятливі умови в підготовці курсантів закладів вищої освіти МВС України у напрямі навчання їх техніці та тактиці застосування заходів фізичного впливу (застосування фізичної сили), що виражається у недостатній кількості годин на проведення практичних занять, наявністю великої кількості курсантів у навчальних групах (взводах), які не мають попередньої підготовки зі спортивних прикладних єдиноборств.

Важливим є той факт, що практика підготовки висококваліфікованих спортсменів-єдиноборців свідчить про те, що найбільш ефективним на практиці під час сутички правоохоронця із правопорушником є не лише удари руками, але й удари ногами. Сучасний кікбоксинг у своєму технічному арсеналі вміщає найбільш раціональні та ефективні технічні прийоми, які запозичені із різних повноконтактних єдиноборств. Тому, кікбоксинг може претендувати на ефективний засіб якісного навчання техніці застосування заходів фізичного

впливу майбутніх офіцерів Національної поліції України, що дозволить зменшити кількість травмувань, поранень та загибелі особового складу під час виконання службових завдань. Вище зазначене підкреслює актуальність обраного напрямку дослідження.

Дослідження виконано у відповідності до: плану науково-дослідної роботи і дослідно-конструкторських робіт кафедри тактичної та спеціальної фізичної підготовки Харківського національного університету внутрішніх справ (2017-2020 р.р.); зведеного плану НДР і ДКР (РК) Українського інституту науково – технічної і економічної інформації (шифр «Модель-РБ», номер державної реєстрації 0108U007536).

Аналіз досліджень. Питанням удосконалення техніки службово-прикладного рукопашного бою (заходів фізичного впливу) правоохоронців схожих силових структур світу присвячені роботи тренерів-дослідників з єдиноборств: Ашикаги К. В., Вольфа Х. М., Грищенко Д. С., Евсікова А. І., Ісаєва Р. А., Лоуера Д. І., Кашивасакі К. І., Кочергіна А. С., Моргунова О. А., Ощепкова В. С., Панова О. С., Спиридонова В. А., Харлампієва А. А., Хацаюка О. В., Ягелло В. І., Ярещенка О. А., Чуха А. М., та інших фахівців.

Цікавими за своїм змістом і практичною складовою є роботи: Антоненка С. А. [2], Бурцева Г. А. [3], Іванов-Катанського С. А. [4], Калмикова Е. В. [5], Лялька В. В. [6], Пархомовича Г. П. [7], Рудмана Д. Л. [8] та інших тренерів-дослідників. Вище зазначені напрацювання доцільно впровадити в систему фізичної підготовки майбутніх офіцерів Національної поліції України (НПУ).

В результаті аналізу науково-методичної літератури встановлено, що у фахівців галузі єдиноборств відсутня єдина думка щодо підходів навчання майбутніх офіцерів НПУ техніці застосування заходів фізичного впливу. Під час логічного аналізу ми дійшли до висновку, що службово-прикладний рукопашний бій правоохоронців доцільно розглядати з декількох позицій.

Перша – це прикладний рукопашний бій, який передбачає навчання техніці обеззброєння та затримання правопорушників (злочинців). Друга – спортивний рукопашний бій, який проводиться із дотриманням правил змагань і передбачає навчально-тренувальну чи змагальну сутичку двох здобувачів вищої освіти між собою. Третій – справжня рукопашна сутичка з правопорушником (злочинцем) яка відбувається без правил та обмежень і передбачає лише один результат – перевагу та перемогу правоохоронця. Варто відмітити, що в останньому випадку у більшій мірі, схемі рукопашної сутички відповідає кікбоксинг. Крім цього, основні види ударів руками і ногами в кікбоксингу досить ефективні під час застосування заходів фізичного впливу поліцейськими, вони також достатньо прості у технічному виконанні і відповідним чином легкі для навчання. Цей факт відіграє важливе значення, коли час на формування навичок застосування заходів фізичного впливу обмежений часом навчального плану з підготовки майбутніх офіцерів НПУ.

Таким чином, в основі техніки навчання застосування заходів фізичного впливу майбутніх офіцерів НПУ повинен бути службово-прикладний вид спорту – кікбоксинг.

Мета статті – розробка методики навчання техніці застосування заходів фізичного впливу курсантів Харківського національного університету внутрішніх справ засобами кікбоксингу.

Виклад основного матеріалу. В результаті моніторингу спеціальної науково-методичної літератури [1-8] та інш., нами були виділені необхідні «ключові» технічні дії застосування фізичної сили правоохоронцями. У свою чергу, технічні дії були розподілені на дві групи: базові (стійки, переміщення, одиночні удари, підсічки, захист руками і ногами) та спеціалізовані (техніко-тактичні комбінації).

В основі запропонованої нами методики навчання техніці застосування заходів фізичного впливу лежить 15 типових комбінацій ударної техніки кікбоксингу. Для перевірки ефективності вище зазначеного нами проведено педагогічний експеримент, у якому прийняли участь курсанти Харківського національного університету внутрішніх справ (ХНУВС). Експериментальний варіант навчання техніці застосування заходів фізичного впливу відрізнявся від традиційного – повною заміною змісту практичних занять з фізичної підготовки, які присвячені формуванню прикладних навичок рукопашного бою (ударна техніка) майбутніх офіцерів, технічним арсеналом кікбоксингу.

На початку педагогічного експерименту курсанти контрольної та експериментальної груп (Кг, Ег) виконували вхідний контроль (тестування), під час якого визначався рівень їх фізичної підготовленості, сили та швидкості виконання ударів ногами і руками. Статистичний аналіз результатів тестування досліджуваних курсантів Кг та Ег свідчить про те, що у досліджуваних обох груп однаковий рівень фізичної та технічної підготовленості.

Наприкінці педагогічного експерименту у зміст тестування досліджуваних курсантів додатково було включено експертний аналіз техніки виконання: ударів руками та ногами по боксерським снарядам; прийомів затримання та обеззброєння супротивника. Крім цього оцінювалися результати та показники змагальної діяльності з рукопашного бою.

Результати тестування спеціальної фізичної підготовленості досліджуваних курсантів Кг та Ег ХНУВС свідчать про те, що рівень їх фізичного розвитку та техніки застосування заходів фізичного впливу упродовж 2017-2020 р.р., значно підвищився (статистичні показники достовірності в межах 94-98%). У свою чергу, міжгрупове порівняння вище зазначених показників досліджуваних курсантів наприкінці педагогічного експерименту вище у правоохоронців Ег, на відміну від представників Кг, що свідчить про ефективність розробленої нами методики.

Висновки. Таким чином, мету та завдання дослідження досягнуто. Запропонована нами методика навчання техніці застосування заходів фізичного впливу курсантів Харківського національного університету внутрішніх справ засобами кікбоксингу виявилася більш ефективною на відміну від традиційної.

У досліджуваних курсантів Ег наприкінці педагогічного експерименту ефективність атакуючих ударів ногами склала майже одну третю, тобто кожен третій удар ногами досягав цілі (в Кг – кожен 5 удар). Захисні дії ногами курсанти Ег під час змагальної сутички виконували більш ефективно у порівнянні з курсантами Кг.

Підсумковий коефіцієнт ефективності змагальної діяльності під час рукопашної сутички у курсантів Ег наприкінці педагогічного експерименту був вищим на відміну від курсантів Кг на 4%, при рівні статистичної достовірності 99%.

Таким чином, можливим є ствердження, що розроблена і науково обґрунтована (експериментально перевірена) методика навчання техніці застосування заходів фізичного впливу курсантів Харківського національного університету внутрішніх справ засобами кікбоксингу є більш прогресивною у порівнянні з традиційною.

Перспективи в цьому напрямі передбачають розробку тактичних комбінацій контратакуючих дій у різних варіативних умовах під час сутички з озброєним супротивником.

Список бібліографічних посилань

1. Хацаюк О. В. Сутність та структура готовності майбутніх офіцерів НГУ до виконання завдань за призначенням засобами СФП. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2019. Вип. 65, т. 2. С. 144–155.
2. Антоненко С. А. Основи методики удосконалення прийомів рукопашного бою в умовах навчання у закладах державної податкової служби. *Слобожанський науково-спортивний вісник*. 2002. № 5. С. 26–27.
3. Бурцев Г. А. Рукопашный бой: оружие, которое всегда с тобой. Калуга : Золотая аллея, 2001. 207 с.
4. Иванов-Катанский С. А. Практическое боевое каратэ. М. : Гранд-Фаир, 2001. 540 с.
5. Калмыков Е. В. Индивидуальный стиль деятельности в спортивных единоборствах. М., 1996. 131 с.
6. Лялько В. В. Тренажеры в боевых искусствах : практ. пособие. Мн. : Харвест, 1998. 376 с.
7. Пархомович Г. П. Основы классического дзюдо : учеб.-метод. пособие для тренеров и спортсменов. Пермь : Урал – Пресс ЛТД, 1993. 398 с.
8. Рудман Д. Л. Самбо. М. : Тера спорт, 2000. 385 с.

Отримано 10.02.2020

